

Di-beter Leermiddelen en ict

Woensdag 9 mei 2007 vond de derde bijeenkomst plaats van Di-beter, bijeenkomsten georganiseerd door Kennisnet Ict op school waar mensen uit het onderwijs kunnen debatteren over digitaal onderwijs. Deze bijeenkomst stond in het teken van leermiddelen en ict. Wat heeft deze bijeenkomst concreet opgeleverd? Een overzicht van discussiepunten aan de hand van Vier in Balans en daaraan gerelateerde stellingen.

Openingstelling: nu scholen de financiële middelen voor schoolboeken in eigen beheer krijgen zullen ze makkelijker kiezen voor digitale leermiddelen.

- *Visie en beleid.* Volgens Sjoerd Slagter (voorzitter VO-raad) is dat niet per definitie het geval. Of scholen makkelijker kiezen voor digitale leermiddelen is afhankelijk van de visie van de school en haar beleid. Scholen met een goede ict-visie zullen de extra financiële middelen aangrijpen om op ict-gebied verder te groeien. Scholen die daar minder ver in zijn, zullen dat minder snel doen.
- *Afhankelijk van vraag.* Harry Rogge (locatiedirecteur IJsselstein College) is het niet met Slagter eens. Hij denkt dat scholen juist wél sneller kiezen voor digitale leermiddelen om te kunnen voldoen aan de vraag van pluriforme leermiddelen. Volgens Rogge moeten scholen op deze vraag inspelen.
- *Belang van samenwerking.* Naar aanleiding van een vraag uit het publiek benadrukken de deelnemers het nut van samenwerking. Vooral als een school geen duidelijke ict-visie heeft, maar wel kansen ziet in de gewijzigde lumpsumregeling.
- *Haal dingen niet door elkaar.* Pierre Heijnen (PvdA-kamerlid en oud-wethouder van Den Haag) vindt dat de regeling voor gratis schoolboeken en het bevorderen van ict niet mogen worden verward. Het een leidt niet automatisch tot het andere. Het is belangrijk om te blijven focussen op ict in het onderwijs, zonder het onderwerp 'gratis schoolboeken' erbij te halen.

Visie: om meerwaarde uit digitale leermiddelen te halen moet het onderwijs op de schop

- *Het onderwijs loopt achter.* Volgens de deelnemers blijft het onderwijs altijd een stap achter bij het bedrijfsleven. Zij vinden dat we moeten streven naar een zo klein mogelijke kloof.
- *Deskundigheid.* Heijnen vindt dat het onderwijs niet uitblinkt in het opleiden van medewerkers. Rogge is het daarmee niet eens.

Content: goede content moet gestandaardiseerd zijn en voldoen aan kwaliteitseisen

- *Kwaliteit.* "Gewoon goed is niet goed genoeg", vindt Rola Hulsbergen (rector Aloysius College). Zij pleit voor goede criteria wanneer het gaat om content. Jan van den Akker (directeur SLO) vraagt zich vervolgens af of deze criteria op Nederland moeten worden afgestemd of dat deze, vanwege de grenzeloze mogelijkheden van internet, een wereldwijd karakter moeten hebben.
- *Wat is goede content?* Er wordt opgemerkt dat 'goed' wél gekoppeld kan worden aan technische criteria, maar niet aan inhoud.
- *Mate van investering:* volgens de deelnemers kost standaardisatie veel tijd, geld en energie.
- *Mate van standaardisatie.* Hulsberger constateert dat je inhoudelijk niet over standaardisatie kunt spreken.
- *Vorm van kwaliteitsontwikkeling.* Tevens merkt zij op dat er een vorm van kwaliteitsontwikkeling mogelijk is zonder inhoudelijk te standaardiseren.
- *Mogelijkheden van docent.* Van den Akker vindt dat standaardisatie mogelijkheden schept voor een docent. Deze kan de rol van arrangeur op zich nemen.

Deskundigheid: vanaf 2010 zijn alleen maar de leraren die ict-bekwaam zijn, bevoegd om gebruik te maken van digitale leermiddelen

- *Definitie van bekwaamheid.* Ton Duif (voorzitter AVS) merkt op dat de stelling moeilijkheden met zich meebrengt op definieervlak. Wat is bekwaam? Tien jaar terug was een docent bekwaam als deze het Digitaal Rijbewijs had behaald. Anno 2007 volstaat het niet als een docent kennis heeft van Word en Excel.
- *Deskundigheid leraren.* Tevens vindt Duif dat het ict-kennisiniveau is verbeterd sinds de toetreding van een jongere generatie leerkrachten. Jan Lepeltak (lector NHL) is het volledig met Duif oneens. Hij vindt juist dat het bedroefd is gesteld met de ict-deskundigheid van leerkrachten en docenten. Volgens Lepeltak is de situatie zeer zorgwekkend.
- *Van learning to use naar using to learn.* Lepeltak pleit er voor om het ict-kennisiniveau van docenten flink te professionaliseren.

Hardware: digitale leermiddelen moeten webbased zijn

- *Waar ligt de behoefte?* Volgens Eva Kunst (secretaris LAKS) hebben leerlingen behoefte aan waarheidsgetrouwe informatie. Dit betekent dat een docent transparantie moet kunnen bieden op het world wide web.
- *Ingaan op behoefte en vraag.* Ook vertelt Eva dat cd-roms nauwelijks worden gebruikt. Het is belangrijk dat educatieve uitgeverijen ingaan op de behoefte en vraag van het onderwijs.
- *Deskundigheidsbevordering.* Deelnemers vragen zich af hoe docenten moeten leren omgaan met alle beschikbare digitale content.

- *Digitale leermiddelen en leereffect.* Volgens Joachim Driessen (directeur Malmberg) is er weinig hierover bekend.
- *Basis van leermiddelen.* Driessen pleit ervoor om in de discussie over digitale leermiddelen niet de basis van onderwijs over het hoofd te zien: het overbrengen van kennis.
- *Btw-kwestie.* Ten slotte maakt Driessen duidelijk dat hij zich verbaast over het verschil in btw tussen boeken en digitaal materiaal. Waarom vraagt de overheid op een boek 6 % btw en op een pdf 19 % btw?

Algemene conclusie

Of scholen makkelijker zullen kiezen voor digitale middelen nu ze de financiële middelen in eigen beheer krijgen, daar zijn de meningen over verdeeld. Ook wat de huidige ict-deskundigheid van docenten betreft verschillen de deelnemers in standpunt. Volgens alle deelnemers staat voorop dat digitale leermiddelen moeten voldoen aan een behoefte. Tevens wordt benadrukt dat de kloof tussen leerlingen en docenten op ict-gebied zo klein mogelijk moet worden gehouden.

Over Di-beter

Uit onderzoek blijkt dat scholen het onderwijs willen verbeteren met ict. Om hen een platform te bieden waar ze ervaringen, uitdagingen en zorgen kunnen delen met vooraanstaande onderwijsprofessionals, is Di-beter in het leven geroepen. In 2007 staan er nog drie andere bijeenkomsten op de agenda: 6 juni (digitale examens), 12 september (ict-geletterdheid) en 21 november (administratieve lastenverlichting). Voor meer informatie:

www.ictopschool.net.